Пам'ятай про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII. Ч. 227 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 2-го ГРУДНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 2, 1981 No. 227 VOL. LXXXVIII.

Справа В. Половчака знову на сторінках преси

Володимир Половчак

Чикаго, Ілл. Згідно з пресовим повідомленням, Володимир Половчак, 14-річний український хлопець, який не захотів повернутися в Україну зі своїми батьками влітку цього року, вніс прохання до американського суду про дозвіл адоптування його тіткою і стрийком з Каліфорнії.

Його адвокат Юліян Куляс вніс це прохання до окружного суду в повіті Кук у Чикаго, ствердивши, що батьки Володимира, Михайло і Анна Половчаки „покинули його і навіть не повідомили його про їхній поворот до Совєтського Союзу". В той самий час адвокат Ричард Мандел з юнії Американських Горожанських Свобід, заявив, що його організація внесе прохання до суду проти адоптування. Він також заявив, що поворот батьків Володимира в Україну був спричинений „ворожими обставинами", тому що українська громада в Чикаго відносилася „ворожо" до Половчаків-батьків.

Покищо Володимир живе у призначеній судом родині, чекаючи вироку суду — повернення його батькам, чи дозволу на побут в Америці. Цією справою, як відомо, зацікавлений совєтський уряд, і вся совєтська преса пише безперестанно, що Володимира „пірвали американські власті, які використовують його справу для антисовєтської пропаганди."

Володимир заявив, що почуває себе дуже добре у стрийка й тітки, Івана і Анастазії Юнків, в Санта Барбара, Каліфорнія. Ці останні прибули до Америки з України перед 32-ма роками і жили в Чикаго, але десять літ тому перенеслися настало до Каліфорнії.

Сестра Володимира Наталка задумує також перенестися настало до Каліфорнії.

Довшу аналітичну інформацію про В. Половчака надрукувала газета „Ню Йорк Таймс" у виданні з 26-го листопада ц.р.

При ООЛ створено референтуру опіки над новими еміґрантами

Ню Йорк, Н. Й. — Організація Оборони Лемківщини подає до відома, що на першому засіданні нововибраної Крайової Управи, яке відбулося у п'ятницю, 20-го листопада ц.р., згідно з постановою 18-го З'їзду ООЛ створено референтуру опіки над новими українськими еміґрантами.

В склад цієї референтури увійшли: мгр Катерина Мицьо, голова, Марійка Дупляк, інж. Богдан Чайківський, інж. Стефан Гованський і дві особи з новоприбулих — члени.

Новостворена референтура має стисло співпрацювати із СКВУ, УККА, а зокрема із ЗУАДК і всіми церковними і громадськими товариствами і організаціями, які виявляють добру волю і зацікавлення цією проблемою.

Обов'язком нової референтури є не тільки розбудити зацікавлення серед української громади найновішими еміґрантами, але також в міру можливости організувати інформаційну, моральну і матеріяльну допомогу всім тим, які в той чи інший спосіб опиняться в країнах вільного світу.

Фільмова артистка втопилась

Наталі Вуд

Лос Анджелес, Каліф. — Засоби масової інформації повідомили минулої неділі, 29-го листопада, що прибережна сторожа і поліція знайшла втоплене тіло відомої і популярної 43-річної фільмової і телевізійної артистки Наталі Вуд на острові Санта Каталіна, де її муж 51-річний актор Роберт Ваґнер винайняв був люксусову яхту.

Після спільної вечері в товаристві ще декількох осіб, Н. Вуд віддалилась човном, але цього ніхто не помітив, а коли вона не повернулась через кілька годин муж і капітан корабля розпочали пошуки за нею, повідомивши рівночасно про це рятункову сторожу острова, а пізніше поліцію. Адвокат артистки заявив кореспондентам, що вона дуже часто любила сама довго проходжуватись, чи плавати на човні, і про це знав її муж Роберт Ваґнер і тому не розпочинав пошуків раніше.

Наталі Вуд була вповні одягнена крім черевиків на ногах, коли її тіло знайдено недалеко від яхти і тому здогадуються, що вона могла посовгнутися, або зумисно скочити до води. Лікарі пізніше ствердили, що тіло артистки мусіло перебувати у воді довший час. Щойно дальші досліди покажуть від чого померла Н. Вуд.

Справжнє прізвище Н. Вуд є Наталія Гардін і вона є дочкою емігрантів з Росії, хоч згідно з деякими інформаціями сама вона признавалася до українського походження. А[illegible]на протязі свого короткого життя отримала чимало різних відзначень за свої виступи у багатьох фільмах.

Марокканські війська відступили перед партизанами

Рабат, Марокко. — Урядові чинники Марокко підтвердили подану раніше партизанами інформацію, що військові відділи Марокко опустили два великі форти під натиском партизан Полісаріо. Йдеться про відомі форти Ґуельта Земмур та Бір Анзаран, які лежать недалеко кордону з Мавританією.

Партизани Полісаріо вимагають відходу марокканських відділів з території, яка донедавна належала Еспанії і плянують створити там самостійну державу. Їх підтримує Альжир, а також інші африканські країни та Совєтський Союз і його сателіти. Боротьба за обидва форти була важка й обидві сторони понесли великі жертви. Партизани Полісаріо заскочили марокканців не лише несподіваним наскоком, але також великим змасовленням своїх сил та посіданням модерної зброї. Партизани зістрілили принаймні чотири марокканські літаки при помочі совєтських ракет, а також атакували наземні позиції марокканців при помочі чималого числа совєтських танків Т-54. Згідно з усіми дотеперішніми інформаціями марокканських чинників партизани Полісаріо не мали між собою спеціялістів для обслуги складної модерної зброї, а для обслуги совєтських ракет ніяка африканська держава немає вишколених вояків. З того марокканський уряд робить висновок, що серед партизан Полісаріо перебувають европейські спеціялісти, можливо зі Східньої Німеччини, яка вже від довшого часу є побіч Куби одним з головних інструментів совєтського проникання в Африці.

Про розміри боротьби за обидва форти вказує факт, що по обидвох боках жертви перейшли 2,000 вояків. У часі боїв марокканський уряд звернувся до ЗСА за допомогою, але це вже було запізно, щоб врятувати ті форти. Вашінґтон в засаді погодився таку допомогу дати, але щойно в перших днях грудня секретар оборони ЗСА Каспар Вайнберґер вибирається до Марокко для обговорення тієї справи.

Після опущення фортів марокканські війська зайняли зовсім нову оборонну лінію, яку вони приготовили заздалегідь і дотепер партизанам не вдалося її в ніякому місці прорвати, не зважаючи на численні спроби. Лінія ця захищає важливі копальні різних мінералів, які Марокко постачає на світові ринки.

Про серйозність ситуації вказує факт, що до Марокко пляновані недалекі поїздки ще й інших керівників американської політики, а між ними державного секретаря Александра Гейґа та адмірала Баббі Інмана, заступника директора Сі-Ай-Ей.

Бомба вбила 64 людей в Дамаску

Дамаск, Сирія. — Вибуховий метеріял, яким було навантажене авто, що паркувало на вулиці Дамаску, столиці Сирії, вибух і вбив 64 людей, а понад 130 поранив. Вибух стався недалеко від школи й тому серед вбитих і поранених є значне число дітей.

Відповідальність взяла на себе недавно створена в Ливані група, яка виступає під назвою Організація для визволення Ливану від чужинців. Речник тієї організації зателефонував до станиці французького агентства Ажанс Франс-Пресс у Бейруті. Організація та за короткий час виконала цілий ряд подібних бомбових атак на терені Ливану, жертвою яких упало принаймні 146 людей. Згідно з дотеперішніми даними, Організація та складається зі скрайнього крила ливанських патріотів, які вимагають негайного виходу з Ливану всіх чужих окупаційних військ. Йдеться в першу чергу про Сирію, армія якої нараховує понад 20,000 бійців на терені Ливану і є головною чужою збройною силою. Завданням тих чужинецьких збройних сил було втримати лад і порядок на терені слабого Ливану, одначе після короткого часу ті відділи стали чинником ферменту і інструментом різних збройних виступів, а навіть відкритої збройної боротьби. Саме тепер триває перемир'я між тими збройними формаціями, що його досягнено завдяки інтервенціїл висланника президента Роналда Реґена, Филлипа Габіба. Габіб знову прибув до Ливану з огляду на можливість вибуху нових збройних сутичок.

Президент Сирії Гафез аль-Ассад видав комунікат після вибуху, у якому обвинуватив за той бомбовий замах сирійських ісламських фанатиків з організації Мусулманського братерства. До цього він додав, що Мусулманське братерство діє з доручення імперіялістичної сіоністичної конспірації".

Згідно з непотвердженими інформаціями сирійських засобів масової інформації проходячому старшині сирійської армії вдалося вбити шофера, який привіз авто з вибуховими матеріялами, а відтак хотів віддалитися від нього.

Останній вибух у Дамаску був одним з цілої серії впродовж короткого часу. Як відомо, 22-го серпня, в недалекому місті Хтавра, вибухли дві бомби, які вбили вояка, що стояв на службі під головною квартирою військ, які перебувають у Ливані. раніше, 17-го серпня вибухла бомба в конференційній залі прем'єра Сирії й вбила трьох високих урядників. На залі в тому самому часі мав бути президент Ассад, але він в останньому моменті змінив свій плян. 3-го вересня вибухла більша кількість вибухового матеріялу в авті під будинком командування сирійського військового летунства, наслідком чого загинуло 20 людей. А на початку жовтня бомба зірвала будинок, в якому жили совєтські військові дорадники. Чи в тому вибуху були якісь жертви, чи ні — невідомо.

ЦК ПОРП ВІДБУВ ЧЕРГОВЕ ЗАСІДАННЯ

Варшава, Польща. — В кінці минулого тижня у Варшаві відбулось чегове засідання Центрального Комітету Польської Об'єднаної Робітничої (комуністичної) партії, на якому були продискутовані проєкти господарської і до певної міри політичної реформи в Польщі, головно створення Ради народного порозуміння з участю речників Римо-Католицької Церкви і вільної профспілки „Солідарність".

Засіданням, згідно з інформаціями польського пресового аґентства ПАП, проводив сам перший секретар, прем'єр-міністер і міністер оборони Войцєх Ярузельскі, який на самому початку поінформував учасників, що він знову вислав в терен малі військові відділи до особливо загрожених місцевостей, щоб вони (відділи) допомогли місцевому населенню поборювати всякі труднощі, головно труднощі у постачанні пального на зиму та інших товарів.

Відомий прихильник твердої руки У ЦК ПОРП Стефан Ольшовскі категорично домагався відкинення пропозиції Леха Валєнси про те, що профспілка „Солідарність" повинна мати право не погоджуватися чи навіть відкинути ті пропозиції уряду, які вона вважатиме несправедливими чи кривдячими для робітництва. Кореспондентові партійної газети „Трибуна Люду" Ольшовскі заявив, що прийняття такої пропозиції Валєнси означало б поставлення під знак запиту створення Ради народного порозуміння, яка мала б бути свого роду коаліцією у керівництві державою, головно у вирішуванні її господарських і суспільних справ. Він додав, що Рада може сповняти свій обов'язок тільки при передумові, що буде визнаний пріорітет комуністичної партії. Відкинення такої засади, на думку Ольшовского, може катастрофально закінчитись для Польщі.

Не зважаючи на наради ЦК ПОРП і розмови про створення Ради, у деяких місцевостях страйки робітників і студентів далі тривають.

Крім того, як інформують кореспонденти з Варшави, члени ЦК домагалися від парляменту ухвали заборони стайків і взагалі прийняття таких ухвал, які обмежували б діяльність вільної профспілки. Політичні спостерігачі кажуть, що члени ЦК навіть не усвідомлюють собі факту, що у цій справі обидві сторони, тобто уряд і профспілка, вже прийняли форму домовлености ще у вересні 1980 року і що порушення цього документу могло б викликати непередбачені наслідки.

Сам В. Ярузельскі звернувся із закликом до польського робітництва припинити всякі страйки, бо уряд не може й не буде в майбутньому толерувати анархії в країні. „Теперішня ситуація, — заявив Ярузельскі, — не може тривати вічно". Центральний Комітет прихильно поставився до справи створення Ради народного порозуміння, але тільки тоді, коли „Солідарність" і церковні чинники співпрацюватимуть з урядом для заспокоєння і покращання ситуації в Польщі.

В ЖЕНЕВІ ПРОХОДИТЬ РОЗЗБРОЄНЕВА КОНФЕРЕНЦІЯ

Женева, Швайцарія. — Загально очікувана поміж ЗСА і СССР конференція в справі зменшення зброєнь почалася в Женеві, в понеділок 30-го листопада. Час її тривання й рами необмежені.

Різні державні провідники виявили велике заінтересування тією конференцією й заздалегідь висловили свої надії на її позитивний вислід. Папа Римський Іван Павло II вислав своє звернення з нагоди відкриття тієї конференції до президента ЗСА Роналда Реґена та до генерального секретаря КПСС Леоніда Брежнєва з проханням доложити всіх можливих зусиль для осягнення порозуміння та для утривалення миру в світі. Папа підкреслив, що весь світ, а зокрема всі християни й він особисто глибоко заінтересовані успіхом конференції.

Ще довго перед конференцією Москва розвинула широку пропаґандивну кампанію, намагаючись представити себе великим прихильником світового миру, а ЗСА його противником. У зв'язку з тим у Вашінґтоні підкреслюють, що в першу чергу на тій конференції американська делеґація мусить добитися припинення тієї акції. Другим завданням американської делеґації й взагалі американської закордонної політики буде виявити дійсний стан, а також сцементувати західній бльок, який останнім часом виявляє різні тріщини.

Американську делеґацію на ту конференцію очолює один з найвидатніших американських політичних стратегів, Пол Ниці, колишній директор державно-політичного плянування, секретар морської фльоти і керівний діяч на різних інших високих постах. Совєтську делеґацію очолює Юлій Квіцінский, видатний працівник совєтського міністерства закордонних справ, який, одначе, дотепер не брав участи в того роду переговорах на найвищих постах.

Президент Реґен специзував американську світову мирову політику й запропонував далекойдуче роззброєння, а навіть усунення атомової зброї обидвох сторін з терену Европи, якщо, очевидно, Совєтський Союз погодиться на це беззастережно. Він також підкреслив, що і у звичайному зброєнні мусить бути привернена рівновага, яку зруйнував Совєтський Союз своїми непомірними зброєннями. Квіцінский після прибуття до Женеви відчитав заяву, в якій він повторив пропозицію, щоб „заморозити" існуючий стан зброєнь, тобто утривалити совєтську перевагу в атомовому і конвенційному зброєнні.

Перший день конференції був присвячений процедуральним справам, які обговорено в приязному тоні й винесено узгіднені рішення. Американські спостерігачі й міжнародні експерти дійшли до однозгідного висновку, що призначення Квіцинского, відомого спеціяліста німецьких справ і знавця німецьких відносин та психології німців, виразно вказує, що Москва буде намагатися вести переговори під курсом опрацьовування німецької публічної опінії. Інші моменти також вказують на те, що у Кремлі рішено своїми заходами й пропаґандою атакувати Західню Німеччину, щоб розірвати, або принаймні ослабити західній бльок. Квіцінский є поляком з походження, він провів свої дитячі роки й молодість у дуже важких умовах на Сибірі, але це не відштовхнуло його від совєтської системи, а навпаки, принаймні про око, переконало у всесильності совєтської системи.

У світі

В ІРАНСЬКО-ІРАКСЬКІЙ ВІЙНІ ПОЖВАВИЛИСЯ бойові акції й обидві сторони передають у світ вістки про свої успіхи й неуспіхи, противників. Іранські офіційні чинники подали до відома, що несподіваними атаками їм удалося зовсім вивести з рівноваги цілий ряд фронтових відтинків, зліквідувати іракські пункти опору й відкинути іракські війська на тих відтинках аж до кордону. Як подало аґентство Парс, іранські військові частини вбили в боях принаймні 1,000 та взяли в полон більше як 1,300 іракських вояків. Іранські джерела називають цю перемогу „найбільшою у цій війні". Велике число вбитих і відношення між числом полонених та вбитих вказує на те, що бої були дуже завзяті по обидвох сторонах. Про завзяті бої подала також інформаційна служба Іраку, але вона поінформувала, що іракські відділи відбили наступи іранців та завдали їм великих втрат.

В РАЙОНІ САН МІҐУЕЛ, ТРЕТЬОГО ПО ВЕЛИЧИНІ міста республіки Ель Сальвадор відбувся великий бій між національною поліцією та військовими урядовими частинами і лівими партизанами. Завдяки тому, що урядовим частинам вдалося заскочити партизан неприготованими, партизани зазнали великих втрат вбитими та пораненими, а решта змушена була відступити в неладі. Понад 30 партизан залишено вбитими, а поранених урядові частини забрали на лікування й переслухування. Як виявилося день пізніше, партизани готовили більші акції в районі Сан Міґуель, бо інші згруповання партизан зірвали електричні сполучення та вивели з ладу на якийсь час постачання електроенерґії. В столиці країни Сан Сальвадорі партизани збомбили фабрику ліків, як опісля виявилося, вони думали, що там вироблювано вибухові матеріяли для урядових військ.

В МІСТІ ІЗМІР, У ЗАХІДНІЙ ТУРЕЧЧИНІ НАД Еґейським морем, поліція й військо перевели широку акцію ліквідації терористичних осередків. Завдяки переведеній розвідувальній акції урядовим чинникам вдалося захопити головну квартиру лівих партизан у тому місті, арештувати більшість її керівного складу та захопити чимало зброї й вибухівки. Терористи належали до Турецького революційного шляху, лівої революційної групи, яка оперувала в пов'язанні з іншими групами того напрямку та мала чималі успіхи. Вона не лише вбивала поліцистів й інших урядових осіб, але ліквідовувала цивільних осіб, які сприяли урядові, та переводила широкі експропріяції державного майна, а зокрема фінансових засобів.

В ТОРОНТО, КАНАДА, ГРУПА НОВИХ ПОЛЬСЬКИХ іміґрантів розпочала друк тижневика „Слово", який має бути у великій мірі закордонним органом централі профспілок Солідарність. В цьому тижневику будуть передруковані матеріяли з 14-ох сторінок тижневика „Солідарність" у Варшаві, а крім цього чотири сторінки поміщуватимуть матеріяли, редаґовані в Торонто. Тижневик „Солідарність" приходить з Польщі до Канади 10 днів після його надрукування, одначе, редакція тижневика „Слово" забезпечила вчаснішу доставу та ще й до того нецензурованих примірників. Тижневик плянує наладнати обслугу таких головних польських осередків в ЗСА і Канаді: Ню Йорк, Чикаґо, Дітройт, Піттсбурґ, Баффало, Торонто, Вінніпеґ. Головним редактором тижневика „Слово" є Александер Прущинський, який прибув з Польщі декілька років тому. Він — професійний редактор і перекладач з різних мов на польську. На запит репортерів, який характер він плянує надати в майбутньому редаґованому ним тижневику „Слово", він відповів, що в майбутньому він пробуватиме перетворити його в своєрідний загальний збірник, „дайджест" польських справ і різних польських видань з Польщі.

В Америці

АМБАСАДОР З'ЄДНАНИХ СТЕЙТІВ АМЕРИКИ до Об'єднаних Націй Джін Киркпатрик, виступаючи в кінці минулого тижня на форумі ОН, заявила, що ця міжнародна організація дуже рідко виступає в обороні прав людини і майже не займається цією важливою проблемою. „Жадний інший аспект діяльности ОН не є так занедбаний, як справи оборони прав людини", — заявила Киркпатрик, закидаючи керівним чинникам ОН, що вони радше взертають увагу на дрібні порушення прав людини у маленьких країнах, але натомість байдуже приглядаються до цих порушень у великих державах світу, у яких панує ще й досі тиранія, терор, переслідування, засуди на довгоренцеві терміни тощо. Хоч амбасадор Киркпатрик не називала по імені держав, присутні делеґати знали кого саме вона має на думці. Головну увагу ОН звертає ва країни Південної Америки, Південну Африку і Ізраїль, сказала Киркпатрик, але мовчанкою збувають переслідування в Камбоджі, Совєтському Союзі, де не тільки переслідується людей, але позбавляється їх основних прав — вибору праці, еміґрації, вислову думки, політичної і культурної діяльности. Нічого не говориться також про те, заявила далі Киркпатрик, — що комуністична Куба силою змусила майже один мільйон своїх громадян покинути країну і поселитись в інших державах.

ЕМІҐРАЦІЙНІ ЧИННИКИ В АТЛАНТІ, ДЖОРДЖІЯ, діючи під виразним зарядженням федерального судді, дали свою згоду на звільнення з в'язниці 703-ох кубинців, але Департамент справедливости застеріг собі право депортувати усіх, або частину з них назад до Куби, якщо їхня діяльність не буде згідна із законами ЗСА. Звільнені кубинські втікачі, становлять малесеньку частинку тих 125,000 втікачів, які в 1980 році за дозволом президента Джіммі Картера поселились у З'єднаних Стейтах Америки прибуваючи до цієї країни різними, переважно нелеґальними шляхами. Велика частина втікачів, як пізніше виявилося, були в'язнями кубинських в'язниць, або пацієнтами психіятричних закладів, що їх диктатор Куби Фідель Кастро наказав включити до числа „втікачів".

СЕКРЕТНА СЛУЖБА ЗСА ЗБІЛЬШИЛА ОХОРОНУ президента Роналда Реґена, хоч, як заявляють офіційні речники цієї служби, це сталося не під впливом поширених поголосок, що лівійський диктатор Каддафі нібито мав вислати до Америки спеціяльно вишколених терористів для доконання вбивства Президента і його найближчих співробітників. „Ми завжди беремо до уваги можливість атаки на президента Реґена", — заявив речник служби Майкл Ф. Мирфі. Також Стуарт Найт, який уступив з посту голови Секретної служби, заявив кореспондентам, що службовці цієї агенції мусять майже кожного дня поборювати все нові й нові труднощі пов'язані з охороною Президента. Функцію Мирфі тимчасово виконуватиме його заступник Майрон І. Вейнстін.

ТУРЕЦЬКИЙ УРЯД, КЕРОВАНИЙ ВІЙСЬКОВОЮ хунтою, почав переводити також реформи шкільництва і освіти. Ціллю тих реформ є приспішити національний розвиток в культурі й науці, економічно-соціяльному житті та вихованні молоді. Для осягнення цього уряд поставив керівництву шкіл, від найнижчих до найвищих, значно тяжчі вимоги, ніж це було дотепер, заповів державну координацію вищої освіти, обмежив права самоуправи університетів і інших високих шкіл, для чого створив уряд вищої освіти. Професори й учителі незадоволені тими реформами і нарікають, що від них тепер вимагають більше праці й відповідальности, але позбавляють їх різних форм самоуправи та не підносять їм заробітних платень. Серед професорів високих шкіл помітна тенденція виїздити за кордон, де є значно кращі умови праці.

НЕВІДОМІ ЗЛОЧИНЦІ СПРИЧИНИЛИ ВОГОНЬ у місцевості Линн, Массачусетс, де загорілося рівночасно кільканадцять будинків. У висліді цієї пожежі 750 осіб опинилося без даху над головою, а матеріяльні втрати досягли майже 50 мільйонів долярів. Вітряна погода розносила полум'я з великою швидкістю і пожежники не могли дати собі ради з вогнем, який знищив комерційну дільницю середмістя і позбавив праці 1,500 осіб. Досі місцевість Линн з 90,000 населенням не мала подібної пожежі, у якій постраждали від попечення понад 10 осіб, в тому числі шість пожежників.

ПІД ЧАС ОФІЦІЙНОГО СВЯТА ДНЯ ПОДЯКИ на шляхах З'єднаних Стейтів Америки загинуло 275 осіб. Не зважаючи на забурення у природі і снігові бурі в середньозахідніх стейтах, число потерпілих в цьому році значно менше, як, наприклад, в 1979-1980 роках. Адміністрація безпеки на шляхах передбачала, що в цьому році число забитих і поранених буде значно більше. До зменшення трагічних випадків, кажуть речники цієї адміністрації, спричинились зменшена швидлість автомобілів у наслідок поганої погоди і гостріші кари поліції. В минулому році під час Дня Подяки загинуло 498 осіб.

У СПРАВІ РІЗДВЯНОСВЯТОЧНИХ МАТЕРІЯЛІВ

Матеріяли до Різдвяносвяточних чисел „Свободи" редакційного порядку, як теж святочні побажання і оголошення, редакція і адміністрація „Свободи" прийматимуть тільки до 12-го грудня 1981 року (до числа за новим календарем), та до 19-го грудня 1981 року (до числа за старим календарем). Всіх читачів проситься додержуватися цих реченців. — Ред.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $30.00, 6 months — $16.00, 3 months — $9.00.
UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.
P.O. Box 346 Jersey City N J 07303

Европа — воєнний театр

У Бонні, столиці Західньої Німеччини, побував генеральний секретар КПСС і „президент" усього СССР Леонід Брежнєв. Інформації й думки та пропозиції, якими він поділився з населенням Західньої Німеччини та Европи, не належали ані до найцікавіших в сучасному світі, ані до найактуальніших.

Постать Брежнєва вже стала, ще за його життя, неначе фізичним символом СССР. Старий, докраю підтоптаний, непевний на своїх ногах, зі світом віджилих ідей, які він висловив невеликою кількістю шабльонових фраз.

Таким Брежнєв є вже не від сьогодні, таким він був і в Бонні останньо, таким є і СССР.

Наш світ — це світ революційних перемін. У нашій добі народи перейшли до останнього штурму на національну неволю й колоніяльну залежність, на визиск слабшого народу сильнішим, на нерівності у світовому маштабі.

Усе це речі — чужі й безмежно далекі Брежнєву й репрезентованій ним совєтській системі. Їм чужа і ворожа всяка новизна, далекі й незрозумілі прагнення сучасної людини, вони хотять тільки одного: закріпити статус кво і в ньому затримати свою неподільну владу, бо допущення до співвлади інших і створення конкуренції рівнозначне з повною їхньою поразкою. Усе це прикрите варварською фразою „диктатури пролетаріяту". „Диктатура пролетаріяту" може звучати чимсь новим в ушах зфанатизованого Маркса, або Леніна, або російських „б'єсів", але для сучасної людини — це „кам'яна доба", від якої вона хоче якнайшвидше й найдалі відійти.

У своєму програмовому виступі в Бонні Брежнєв говорив: „Ми вважаємо сучасну ситуацію алярмуючою. Найбільша потуга Заходу йде знову до скріплення збройових перегонів. А вжиття тієї зброї значило б опорожнення Европи з людей, перетворення її у власний надгробний камінь. Виглядає неначе Европа вже була б приречена стати театром війни".

Маячіння психічно хворої людини, чи дезінформаційний попис старого лиса, який хоче застрашити своїх слухачів і зробити їх податливими на його підступні пляни? І добре йому відповів канцлер Шмідт на ту всю апокаліпсу, що „Під сучасну пору мир не є загрожений". Декілька речень з досить довгої промови Брежнєва, а зате кільки в них нонсенсів і перекручень! Насамперед, як американська зброя може заатакувати Европу й европейські народи? Як може людина, яка має у своєму похилому віці подавати себе за правдомовну, говорити про збройові перегони Заходу й забувати про неймовірні зброєння СССР. Про зброєння СССР ще недавно з нагоди „жовтневого святкування" у Москві ніхто інший, а міністер оборони СССР Дмитрій Устінов заявив, що Заходові ніколи не пощастить, перегнати совєтських зброєнь. Врешті як можна так низько впасти, як Брежнєв, і грозити Европі „надгробним каменем"? Чи Брежнєв уже забув подібний вислів Нікіти Хрущова, який сказав під адресою Заходу „Ми поховаємо вас" і що з того вийшло? Такі питання можна ставити під адресою Брежнєва і його кремлівських товаришів у безконечність. Але у нас справа у чому іншому. Чи европейці зрозуміють їх сенс і властиве значення та чи витягнуть з того відповідні наслідки.

Европа може стати „воєнним театром" і напевно стане, якщо стоятиме технічно недозброєна й морально не готова протиставитися совєтській імперіялістичній політиці. Народи слабші й не готові завжди ставали жертвою нападу підготованих аґресорів. Це закон, від якого ніколи не було й не буде вийнятків. Европа також може стати, а навіть раніше чи пізніше стане театром російських аґресивних виступів, якщо вона не матиме відповідних сил протиставитися їм і непохитної рішучости ті сили вжити. Ще ні один аґресор не напав на свою пляновану жертву, коли бачив, що його там жде невдача. Це саме відноситься до Европи й до її ситуації віч-на-віч совєтської загрози.

Сильний збройний потенціял, який принаймні дорівнював би совєтському і рішучість його у потребі вжити є найкращим заборолом перед нападом Москви і єдиною успішною обороною перед тим, щоб не стати, як цього прагне, чи віщує Брежнєв, саме „могильним каменем". Здається це розуміють деякі европейські соціялісти, які є тепер при владі, тож є підстави вірити, що це зрозуміють і німецькі соціялісти. Дотепер своєю хиткою політикою вони сприяли виниканню й зміцнюванні настроїв, які себе виявили перед декількома тижнями в чвертьмільйоновій маніфестації в Бонні. Мабуть уже не треба інших доказів, що коли Европа не хоче стати „воєнним театром", ані не хоче приготовити положення „надмогильного каменя" над нею, тоді вона мусить не жаліти ні трудів, ні жертв, щоб зорганізувати силу спротиву.

Тим більше, що СССР під кожним оглядом є далеко позаду Европи.

І тому погрози Брежнєва про перетворення Европи у воєнний театр повинні викликати зовсім протилежні до його намірів наслідки. А саме готовість трудитися, готовість жертвувати, рішучість протиставитися погрозам. І якщо це станеться, тоді балачки про „Европу — воєнний театр" залишаться тим, чим вони повинні бути: пустопорожнім викликом Москви, який остеріг Европу про справжню небезпеку і тим вийшов їй на користь.

Василь Федорончук

СТРАТЕГІЯ ЗСА НА СЕРЕДНЬОМУ СХОДІ

II

У відношенні до стосунків із Савдійською Арабією і з арабським світом, голосування Сенату представляє, в оцінці Білого Дому, три великі користі для ЗСА.

Перша — це „захист" життєвої лінії нафтових постачань із Середнього Сходу Проєкт АВАКС складає фактично частину стратегії оборони нафтових джерел району проти всякої загрози.

Друга — це зміцнення стосунків між ЗСА і Савдійською Арабією у політичній площині. Вашінґтон надіється, що це збільшить перспективи звороту Савдійської Арабії (і паралельно Йорданії) в позитивнішому значенні у відношенні до мирових переговорів з Ізраїлем. Вашінґтон наполягає на факті, що перший підхід у такому сенсі повинен би відбутися у рамках формули Кемп Дейвиду, але й тримає відкритою також можливість до альтернативних розв'язок, по слідах пляну висуненого нещодавно савдійським принцом Фагдом.

Третя користь — це нарешті перспектива більшої „здатности маневрування" ЗСА у відношенні до арабського світу, як щодо громадської думки, так і відносно позиції поміркованих країн.

Голосування в Сенаті розглядають в арабському світі як „силову спробу" між Урядом Реґена і „проізраїльською лаббі". Хоч таке тлумачення є надто спрощеним і невірним, його конкретний ефект є такий, що в очах арабського світу голосування Сенату повернуло „вірогідність" позиції ЗСА у відношенні до проголошеної Вашінґтоном цілі добиватися справедливої розв'язки для конфлікту на Середньому Сході між Ізраїлем й його сусідами.

Стратегія Білого Дому має виразно на меті використати клімат задоволення і навіть радости, з якою поміркований арабський світ прийняв голосування американського Сенату у питанні про АВАКС, щоб добитися від країн, — як Савдійська Арабія й Йорданія, — зобов'язання до активнішої підтримки дипломатичної дії ЗСА на Середньому Сході.

Вашінґтон, звичайно, не чекає (і визнає, що це було б ілюзорним), щоб савдійці або король Йорданії могли занехати в найближчому часі свій опір формулі Кемп Дейвіду. Це, чого Білий Дім сподівається, є переконати ці країни й решту поміркованого арабського світу здійснити, хоч і поступово, „зворот" щодо двох ключових точок.

Перша — це прийняття „примирливішої" лінії у відношенні до нового єгипетського президента, яка б поклала край ізоляції Каїру і відкрила шлях якимось формам „співпраці" в рамках „стратегії оборони" всього району проти зовнішніх загроз. Друга — це гнучкіша позиція щодо можливости „переговорів" з Ізраїлем.

Не йдеться, очевидно, про досягнення від поміркованих арабських країн приєднання до угод Кемп Дейвиду (річ наразі ще неможлива), а про виявлення „схильности" до переговорів і значить до визнання права Ізраїля до існування, як суверенної держави. З такого мотиву Уряд Реґена в загальному вже висловив позитивну оцінку „мирового пляну", висуненого принцом — наслідником Фагдом.

Савдійський мирний плян

Плян Фагда, представлений 7-го серпня ц. р., складається з наступних 8-ох точок:

1) ізраїльський відступ з усіх окупованих у 1967 році територій, включаючи східню частину Єрусалиму;

2) усунення ізраїльських поселень, створених після 1967 року;

3) Свобода доступу і культу для всіх вірувань до Святих Місць;

4) Визнання права палестинців на поворот до своєї батьківщини і виплата відшкодувань тим, хто не бажає повернутися;

5) нагляд Об'єднаних Націй, протягом кількамісячного перехідного періоду, над територією Йорданії й над смугою Ґази;

6) Створення незалежної палестинської держави, з Єрусалимом як її столицею;

7) потвердження права всіх держав району до мирного існування;

8) гарантії Об'єднаних Націй або деяких їхніх членів для застосування цих принципів.

Точка 7-ма пляну, чи „Заяви принципів", як його визначив сам його автор, викликала найбільший інтерес. Вона підкреслює „право всіх держав району до мирного існування", а це рівнозначне, за загальними тлумаченням, визнанню Ізраїля: безпрецедентний крок, який мав би закінчити відкидання від сорока років „сіоністської особовости" збоку Арабів.

Задоволення політичних спостерігачів не поділяє ізраїльський уряд. Прем'єр-міністер Беґін викриває „так зв. мировий плян, представлений федеральною країною пустелі," як диявольський маневр, щоб поступово задушити Ізраїль. Промовляючи в понеділок, 3-го листопада в Кнессет (парлямент), він запропонував, щоб мішана міжпартійна комісія („відкладім наші розходження в такому важкому моменті") поїхала до Европи й до Америки, щоб захищати ізраїльську справу.

(Продовження буде)

Святослав Караванський

Дружня бесіда

ПИТАННЯ: Чи була реакція в російській пресі на ваш відкритий лист О. Солженіцину?

ВІДПОВІДЬ: Реакція була і засвідчила дуже широкий діяпазон поглядів з кількісною перевагою поглядів, де дуже мало симпатій до національних прав підсовєтських народів. Я одержав листа від одного пана-добродія, який написав мені так: „Таких, як ви треба знищувати!". Очевидно, своєю відвертістю і щирістю цей добродій перевершив усіх. Проте якісна перевага у поглядах лишилась за тими, хто тверезо підійшов до аналізи сучасних українсько-російських відносин. Я гадаю, що читачам „Свободи" буде цікаво познайомитися з деякими із цих відгуків.

Витяги із статті Я. Сусленського „Головне – злам колоніяльної системи", опублікованої у газеті „Русская мысль": Мені здається, що найвірніший погляд на дану тему висловить той, хто уникатиме крайніх позицій...

Ось приклад категоричного твердження: „Жалюгідна нація рабів. Згори до низу всі раби" (Чернышевський про росіян).

Починаєш думати і згадуєш Сахарова, і Орлова, і Ковальова, і Любарського, і Буковського, і Давидова та багатьох інших і не згоджуєшся з Чернишевським...

Багато-хто не визнає колективної відповідальности за провини окремих „кримінальних елементів". І це цілком правильно. Аж от настає в історії період, коли „кримінальні „елементи" стають панами ситуації. Їх шанує і обожнює весь нарід. Коли ж приходить час розплати, то герої та ідоли стають раптом мізерними жертвами, що на них звалюють всю провину за ґеноцид, за мільйонні жертви, за страхітливі руйнуванння, за знищення особистости, за тотальний страх і придушення всіх свобід.

Чи ж можна, вдавшись до індивідуального підходу, говорити про національні риси та прикмети, про всенародну провину? Через те, що є винятки, не перестають користуватись правилом. Тут істотну ролю грає кількісний момент.

Так, „кримінальні елементи" бешкетують. А що ж робить нарід? Виявляє байдужість? Значить, бере участь у злочині.

Чи можна говорити, що польська нація хоче змін? Можна, бо більшість поляків бажає їх.

Отже, цілком правомірно говорити про національні риси і про ролю кожного народу в міжнародних відносинах.

Щодо росіян, то для нашої теми слід вказати на такі їхні національні прикмети: вони довготерпеливі, заражені месіянством, недемократичні, схильні до сваволі, нетолерантні.

(Далі буде)

Анатоль Камінський

В ПОЛОНІ КОМПЛЕКСУ „КОЛЕКТИВНОЇ ВИНИ"

II

Коротко: якщо прийняти, що нормальні приязні відносини між жидами в Україні і українцями на їхніх матірніх землях є в інтересі обох, то тим самим такий стан їхнього спілкування є теж в інтересі Ізраїля і української діяспори, яка сьогодні якоюсь мірою мусить і повинна перебрати на себе певні політичні функції, що в нормальних обставинах належали б до незалежної української держави і її уряду.

А раз така постановка є в інтересі обох сторін, то, логічно, що поодинокі партнери — по обох боках — мусять діяти в напрямі відпруження і затіснення дружніх зв'язків і співпраці. При тому йдеться про засадничу концепційну постановку питання, яка виходить поза межі тих чи інших хвилевих і стратегічних, або тактично-політичних комбінацій, схем чи прийомів, в роді „розіграння української карти збоку жидів по лінії невтралізації допомоги Москви для Палестинської Визвольної Організації" (ПВО), мовляв, „якщо ви не перестанете допомагати палестинцям, то ми пічнемо співпрацювати і допомагати українцям", чи використання жидівського дисидентського руху збоку українців для скріплення власного натиску на Москву, чи по лінії здобуття для себе симпатій у впливових колах Заходу".

Не про такого роду коньюнктурновигідні і похідні речі йдеться, а про справи більш засадничі і дальшого прицілу. Суттєвим є тут факт наявности порівняльно численної жидівської меншости серед українського народу, яка не лише дала певний, до речі, немаловажний вклад в українську культуру і наукову скарбницю, але національні інтереси якої збігаються з інтересами того ж українського народу вже тепер і такими залишаться на майбутнє — в позитивному відношенні на тій самій спільно замешкалій землі. І в негативному вимірі: спільний ворог — російський імперіялізм (а не російський народ), який веде ворожу і загрозливо-небезпечну політику не лише супроти України і жидівської меншини на українських землях, але й проти Ізраїля.

Це — в сучасному. А в майбутньому: хіба не треба доводити, що геополітичне положення України у цілому східньо-середземноморському і близько-східньому контексті таке, що для Ізраїля, окруженого арабським морем (зокрема з впливами російського імперіялізму у ньому) немаловажним є приязне українське запілля. Так само, як не треба доводити, що для української держави немаловажним буде приязне ізраїльське запілля по лінії охорони себе перед черговою „опікою" Росії.

На ширшому фоні такої геополітичної шахівниці всякі намагання звести проблему українсько-жидівських відносин до ще одних чергових пересправ про те, хто, коли, і більше, чи менше завинив, — є непропорційними і неспівмірними до потреб і вимог національної політики обох народів. А тим більше всякий упрощений атавістичний „репертуар" колективної вини і відповідальности є тут не лише невиправданий, несправедливий, аморальний і негуманний в етичному відношенні, але перш всього нераціональний, сліпий і небезпечний — в політичному.

Просто аж дивно, що якраз серед наших народів, які ще так недавно пережили на власній шкурі небувалих маштабів „ґеноцидальні експерименти", які базувалися і „виправдувалися" якраз „політикою" колективної відповідальности, чи точніше, лише самої національної приналежности, — українці в 1930-их роках з боку Сталіна, а жиди в 1940-их роках з рук Гітлера, — знаходяться ще люди, які по сьогодні не визбулися цього комплексу щодо себе самих. Так само, як дотепер дуже часто не добачують чи нехочуть добачувати того, що такі чи інші конфліктові ситуації останніх десятиліть між нашими земляками були, як правило, вислідом махінації і розгор потужніх імперіялізмів, — російського і німецького, — які були ворожі обом нашим народам, але які готові були розігравати свої карти нашими „пішаками", де тільки це їм вдавалося.

Це було ніщо інше, як наслідок певної несуверенної постави і несуверенної взагалі політики тих чи інших кіл наших народів. І знову ж причиною для цього був якраз оцей комплекс колективної відповідальности і вини, який не дозволяв бачити інтереси власної нації в дійсно суверенній перспективі, спихав їх на рейки чужих політичних орієнтацій і філософій, та „виправдовував" ексцеси поодиноких безвідповідальних одиниць чи груп, які ховалися за пліт того ж комплексу „колективности провини", розтягнутого на один чи другий народ. А потім ще додатково увипуклював якраз оці неґативні аспекти наших відношень, замикаючи певне психологічно- політичне дійсно „зачароване" коло, з якого так важко вирватися традиційним, втертим настановам і поглядам. А вони, на жаль, ще далі домі-

(Продовження на стор. 3-ій)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Роздумування не — критика

(Враження з вистави „Чорна Пантера і Білий Ведмідь" В. Винниченка у постановці Студії Мистецького Слова Лідії Крушельницької).

Телефони вашінґтонської української колонії почали інтенсивно видзвонювати ще декілька тижнів перед виставою. „Про", „проти", „за", „як можна", „як надзвичайно", „неможливо", „негайно", „обов'язково", „в цю мить"... Здавалося, що кожний член громади почувався до обов'язку висловити свою думку про цю подію. Висловлювали свої опінії усі з неменшою пристрастю, як вимагав того текст самої драми на сцені. Чому? Чому ніяка інша імпреза на нашому місцевому горизонті не розбурхала стільки пристрастей?

На еміґрації між двома світовими війнами Винниченко популярний не був. Виходить, що ще й досі, багато наших людей не можуть відрізнити Винниченка-письменника від Винниченка-політика. Крім того, настороження та неґативне наставлення до всього, до чого у нас „не привикли" — далі дуже поширене явище. Прикладів безліч ще з часів молодости у Празі (ЧСР). Згадується великий „шум", коли св.п. Наталія Дорошенко поставила із своєю студією „Лісову пісню" Лесі Українки в модерному (о, жах!) оформленні Галини Мазепи. Пізніше мистецький керівник Спектакулярної Студії А. Демо-Довгопільський поставив „Посланіє" Т.Шевченка у формі інсценізації. „Я йому того ніколи не вибачу!" — пристрасно заявив колишній міністер УНР. Далі злобні зауваги на конто Ґероїчного Театру Наталі Ґеркен-Русової, і т.д., і т.д.

Неабиякої відваги треба було Лідії Крушельницькій, щоб у репертуар своєї студії для нашої молоді, цього крім інших речей практичного курсу театральних творів, включити приклад невідлучної частини української драматичної літератури, п'єс В.Винниченка. Видно, що Володимир Винниченко не лише за свого життя, але й коли вже помер, залишився центром контроверсії.

У день вистави заля театру не зовсім — заповнена. У Вашінґтоні, правда, немає такої кількости українців, щоб можна було її виповнити. До того ще група жінок, з недалекого Балтимору торік орґанізувала була спеціяльну поїздку на

(Закінчення на стор. 4)

Василь Балан і Мирон Спольський

ДВОМОВНА ПРОГРАМА В ПУБЛІЧНИХ ШКОЛАХ МАНІТОБИ

I

У вересні 1979 року уряд Манітоби після Едмонтону, Альберта, був другим в Канаді, який увів програму англо-українського навчання в початкових клясах публічної шкільної системи. Метою цієї статті є подати інформації про організацію програми, що її застосовано у вересні 1979 року, і про розбудження зацікавлення цією справою громади.

У цій двомовній програмі учні вчаться розмовляти, читати, писати і думати по-українському, та одночасно розвивають знання англійської мови, і разом з цим забезпечують всесторонній розвиток знання.

У Манітобі двомовна програма починається від першої кляси (в деяких школах існують двомовні садочки, т. зв. кіндерґартен) і буде продовжуватися до третьої кляси.

Українській мові припадає 50 відсотків шкільного дня. Крім української мови і граматики, навчання історії, руханки і музики відбувається українською мовою. Інші предмети, такі, як: природознавство, англійська мова і граматика та аритметика, подаються в англійській мові. Зміст предметів, які викладаються українською мовою є той самий як в одномовних англійських клясах. Усі учні, незалежно від етнічного походження і від знання української мови, мають можливість записуватися на двомовну програму.

Досліди над досі існуючими двомовними програмами виказали, що при закінченні другої кляси, учні дорівнюють або перевищують знанням ровесників одномовних кляс. Виказується також, що учні двомовних кляс є більше життєрадісні та назагал їхня відсутність менша ніж в одномовних клясах. Учні набувають активної двомовности природно.

Уперше англо-українську програму було введено в Альберті. 27-го квітня 1971 року уряд прем'єра Стром увів зміну Шкільного закону, яка дозволяє вживати будь-яку мову для навчання у школах Альберти. На весні 1973 року уряд прем'єра Лоґіда рішив увести трьорічний пробний проєкт англо-українського двомовного навчання. Уже того року публічна і католицька шкільні ради в Едмонтоні прийняли пробний проєкт і ввели в життя з початком січня 1974 року.

Завдяки громадським зусиллям, 96 студентів записалося до п'ятьох двомовних садочків. Після успішного розвитку програми, у грудні 1976 року міністер освіти проголосив поширення англо-української програми до 6-ої кляси та запевнив її постійність. У 1978 році було вже понад 600 студентів в 28-ох клясах у 8-ох школах в Едмонтоні та в одній школі в Венґревілі. Щоб дати потрібний навчальний матеріял на кожний рівень програми, треба було його перекласти з англійської мови та видати. Від самих початків Крайова управа Об'єднання українських канадських підприємців і професіоналістів взяла на себе відповідальність за розвиток цієї програми. У рамках ОУПП створено Комітет багатокультурности під головством д-ра Манолія Лупула і адвоката Петра Саварина.

Завданням Комітету було координування праці едмонтонського клюбу УПП з провінційним урядом. Ця група також заініціювала батьківську організацію і уможливила її співпрацю з Департаментом освіти і з двома шкільними радами, які керували програмою. В додатку, цей Комітет відіграв важливу ролю в підготові шкільних матеріялів. У 1975 році за його заходами, отримано 56,000 долярів від Державного секретаріяту на видання серії п'яти підручників для української мови на початковому рівні. Провінційний Департамент освіти підготовив цю серію власним коштом, а кольпортажем зайнявся відділ шкільних книжок. Частину приходу було передано Комітетові багатокультурности, який разом з адміністрацією Канадського інституту українських студій створив окремий фонд у липні 1976 року. Комітет склав договір з Департаментом освіти у цілі видання з цього фонду серії підручних матеріялів для учителів.

У 1977 році Клюб УПП в Едмонтоні знову отримав 88,000 долярів від федерального уряду для видання ще двох читанок, зошитів для кожної кляси і інструкції для учителів.

Манітоба

Постійно зростаючий успіх двомовної програми в Альберті мав позитивний вплив на українську громаду в Манітобі. У вересні 1976 року Стерлінґа Лайона, новообраного провідника проґресивно-консервативної партії, поінформовано про зростаюче зацікавлення серед українців Манітоби подібною двомовною програмою. Тут, як і в Альберті, головною перешкодою насамперед був закон. Треба було змінити Акт публічних шкіл, щоб дати можливість користуватися в шкільництві, крім офіційних, іншими мовами.

У листопаді 1976 року Український дорадчий комітет для кавкусу проґресивно-консервативної партії представив „бріф", в якому було подано кілька рекомендацій в справі двомовного навчання. У лютому 1978 року Лайон, на становищі уже прем'єра, зустрінувся з представниками Централі і вінніпезького відділу Комітету Українців Канади та Клюбу українських професіоналістів і підприємців Вінніпеґу. Стимулом цього засідання були Манолій Лупул і Петро Саварин, які разом з іншими членами делеґації представили прем'єрові прохання про зміну шкільного закону та про отримання урядової підтримки на введення двомовної програми в Манітобі. У бріфі було підкреслено, що річні видатки на провадження цієї програми будуть мінімальні. Консультанта для українських програм уже раніше найняв Департамент освіти. Учителі, які могли б учити українською мовою в початкових клясах уже теж були затруднені в публічних школах шкільних округ, а матеріяли для такої програми були вже виготовлені в Альберті. Їх свобідно можна було застосувати в Манітобі. Представники вважали, що єдині додаткові кошти були зв'язані з: 1) позицією для консультанта для вінніпезької шкільної системи (у той час не було ще відомо, що департаментальний консулят українських програм буде одночасно відповідати за введення пробної програми у всіх шкільних округах); 2) наглядом над програмою і її оцінкою; 3) субсидією для транспортації учнів до шкіл.

Продовження буде

Зустрічі проф. В. Янева зі студентами

Першого листопада ц.р. в домівці Фундації Українського Університету, що міститься в гостинному приміщенні Організації Оборони Лемківщини, в будинку Українського Визвольного Фронту при 136 Друга авеню в Ню Йорку, відбулася зустріч студентів з ректором УВУ проф. Володимиром Яневим і його дружиною Софією.

В зустрічі взяли участь студенти, які минулого літа були учасниками многогранної навчальної програми УВУ в Мюнхені, а також наукової подорожі „Стежками батьків по Европі" під проводом проф. Петра Ґоя. У зустрічі взяло участь також подружжя Шумейки, власники відомої агенції Ковбаснюк в Ню Йорку.

Завдяки їх довголітньому досвідові і праці, студенти скористали зі знижки на квитки, студентських гуртожитків і прецизно розробленого пляну наукової поїздки по Европі. Присутніми на зустрічі були: д-р Леся Ткач, керівник педагогічних курсів в УВУ і мґр Теодор Воляник, член Управи Фундації УВУ.

Ректор Янів вручив студентам посвідки здобутих кредитів на УВУ минулого літа. Згодом у своєму слові він коротко подав історію боротьби за український університет на рідних землях перед Першою світовою війною. Він представив політичну ситуацію, в якій знайшовся український народ у висліді програних Визвольних Змагань і втрати самостійности української держави.

На тлі цієї ситуації проф. Янів проаналізував заходи і процес творення Українського Вільного Університету у Відні і Українського Тайного Університету у Львові в 1921 році. Ректор змалював студентам ролю і участь українського студентства того часу в тому важливому процесі творення і національного збереження субстанції нації.

Українське студентство, що тисячами зі своїми учителями, професорами і батьками в одностроях українських армій опинилося поза межами дорогої батьківщини, внесло великий вклад праці в розбудову українських наукових установ.

Проф. Янів рівнож коротко подав студентам історію творення централі українських студентських організацій і союзів ЦЕСУС-у, і звернув їм увагу на 60-річчя цієї заслуженої всеукраїнської студентської установи. Ректор пригадав при цьому, що українські студентські централі, організації і союзи у вільному світі повинні гідно відзначити цю величну річницю. УВУ зі свого боку, сказав ректор, як раніше з нагоди святкувань і Конгресу ЦЕСУС-у в його 50-річчя існування, так і цим разом буде служити приміщеннями УВУ і моральною та матеріяльною допомогою.

У дружній атмосфері при чарці вина ще довго велась дискусія на різні теми в домівці Фундації УВУ.

З нагоди 60-ліття УВУ ректор відвідав 11 міст ЗСА і Канади, щоб поінформувати українську спільноту у тих країнах про працю УВУ і його перспективи на майбутнє. Відвідав ряд установ та високопоставлених осіб нашої діяспори. Подорож ректора центрально фінансували і організували обидві фундації УВУ в ЗСА і Канаді. В поодиноких місцевостях цим займалися люди, які в тій чи іншій формі пов'язані з УВУ, або українські установи.

В поворотній дорозі до Мюнхену ректор затримається на декілька днів в Ню Йорку. З цієї нагоди УВАН, НТШ і Делеґатура УВУ влаштовують спільно відзначення 60-річчя Українського Вільного Університету.

В днях 4-го і 5-го грудня ц.р. в приміщеннях Українського Народного Дому відбудеться наукова конференція. 5-го грудня між 4-ою і 7-ою год. вечора у великій залі УНД відбудеться ювілейна вечеря і зустріч ректора з українською зорганізованою громадою міста Ню Йорку.

Віримо, що українські студенти матимуть знову нагоду через свою участь у науковій конференції і ювілейній вечері довідатися більше про діяльність і пройдений шлях УВУ. Після вечері в год. 7.30 вечора відбудеться третя з черги зустріч студентів з управою Фундації УВУ.

В програмі зустрічі: перегляд спомину пера Соні Шерег про цьогорічну участь у літніх викладах УВУ і науковій подорожі; пляни участи в літній програмі УВУ в 1982 році та в наукових поїздках: а) „Слідами батьків по Західній Европі"; б) „Слідами українських поселень в Югославії, Румунії, Мадярщини, Польщі і Чехо-Словаччини".

Петро Ґой

Під час зустрічі з ректором УВУ в першому ряді сидять (зліва): д-р Леся Ткач, ректор УВУ проф. д-р Володимир Янів, проф. д-р Петро Ґой, Софія Янів, Віра і Антін Шумейки. Стоять: Соня Шерег, Марійка Скомська, Наталка Воскобійник, Марина Воскобійник, Леся Вереміненко, Іван Качор, Ліда Чорна, Оля Ганчук, Леся Воробець, Асколь Кобаса і мґр Теодор Воляник.

ПРОХАННЯ

У зв'язку з проєктом Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету (УНІГУ) — дослідів, студій та публікацій про жахіття голоду в Україні 1933 року, потрібно інформацій про долю архіву КПбУ Чорнухівського району на Полтавщині. Цей архів вивезений з України в часі 2-ої світової війни є важливим джерельним матеріялом для студій голоду 1933 р. зокрема, як теж історії совєтської влади в Україні, взагалі.

Згаданим архівом користувався П. С. Лихо, публікуючи деякі вийнятки з нього в журналі Інституту студій СРСР — „Український Збірник" в Мюнхені, 1957 р.

Другий науковець Павло Лютаревич теж опублікував праці про Чорнухівський район.

Вдячні будемо за інформації про те, як можна б нав'язати контакт з Лютаревичем та Лихом, як теж за кожну вістку про те, що сталось з архівом Чорнухівського району. Пишіть, будь ласка на адресу:

Dr. James Mace
Harvard University
Ukrainian Research Institute
1583 Massachusetts Ave. • Cambridge, Mass. 02138

В полоні...

(*Продовження зі стор. 2*)

нантно формують те чи інше думання, і ще далі прикривають і придушують все, що хоче вирватись із цього „кола".

Але ми надіємось, що вкінці це „коло" таки розірветься, і чим скоріше це станеться, тим краще для обох народів, і для їхніх діяспор, де вони не були б. За тим промовляє здоровий глузд і гуманність, національні інтереси обох націй, і в цьому ділі їм не прийдеться починати з нічого: чейже є вже у нас немалі здобутки і традиції на тому відтинку, як от хоча б жидівські міністри в українських кабінетах і широка національно-культурна автономія Української Народної Республіки (УНР), спільний українсько-жидівський парляментарний клюб у польському соймі в 1930-их рр., чи співпраця наших політв'язнів у совєтських тюрмах і концтаборах.

І вони, а не що інше, повинні присвічувати шуканню нових шляхів у співживанні між нашими народами. А першим кроком для цього мусить бути відкинення комплексу колективної вини і відповідальности та суверенна національна політика, базована на національному інтересі, як ґарантія проти того, щоб будь-хто з-поміж наших народів не став „пішкою" у розграх ворожих нам імперіялізмів в сучасному і майбутньому.

Одночасно слід постійно пам'ятати, що комплекс колективної „вини" жирує виключно на ненависті, яка не є найкращою „кваліфікацією" ні для ладнання відносин між індивідуами, ні між народами. Немає нічого гіршого, як базування політичного концептування на ненависті, до того ще й у її „перманентному стані".

У ЛМКЛЮБІ ВІДБУДЕТЬСЯ ЛІТЕРАТУРНО-ВОКАЛЬНИЙ ВЕЧІР

Ню Йорк, Н. Й. — З нагоди 70-річчя Пласту Літературно-Мистецький Клюб та пластові курені „Верховинки" у п'ятницю, 4-го грудня ц.р., в год. 7-ій вечора, тут у приміщеннях Клюбу при 136 Друга авеню влаштовують Літературно-Мистецький Вечір.

У програмі, при Пластовій Ватрі, — пісні, вірші, спогади, і сценки у виконанні пластової молоді.

ПРОДОВЖЕНО ТЕРМІН

Повідомляється всіх заінтересованих авторів і видавців, що термін висилання книжок на конкурс графічного оформлення книжки продовжено до кінця ц.р. Книжки на конкурс просимо надсилати на адресу Українського Бібліотечного Т-ва в Америці: Ukrainian Library Association of America, P.O.Box 1694, Bloomington, Ind. 47402.

---

†

З невимовним жалем і смутком повідомляємо Родину, Приятелів, Знайомих та Українську Громаду, що дня 9-го листопада 1981 року в Клівленді, Огайо, на 79-му році трудолюбивого життя, з волі Всевишнього, ненадійно, відійшов у Вічність,

наш Найдорожчий і Незабутній

ЧОЛОВІК, ТАТО, ДІДУСЬ, ВУЙКО, ТІТОЧНИЙ БРАТ, ШВАҐЕР І СВАТ

сл. п. мґр права і економії

ОСТАП ГУК

народжений дня 19-го лютого 1903 р. в Порховій, Бучач, в священичій родині о. Прокопа і Евгенії з Барановських в Україні.

Довголітній в'язень польських тюрем, суспільно-громадський діяч і кооператор на Західніх Землях України, довголітній, активний член ОДВУ і багатьох організацій на еміґрації.

У безмежному горю:

дружина — МИРОСЛАВА
син — ЮРІЙ з дружиною ЛІДОЮ
син — АДРІЯН з дружиною ІРИНОЮ
дочка — ХРИСТИНА
внук — ІГОРЧИК
сестрінка — ЛЮБА з родиною в Україні
свати — ГАЛЯ і РОМАН МИКИТИ, МАРІЯ ПАНЦНЕР
родини — БАРАНОВСЬКИХ, МРИЦІВ
і ближча і дальша Родина в Америці і Канаді

•

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в Клівленді, дня 13 листопада 1981 р. з української католицької церкви свв. апостолів Петра і Павла. Тіло помершого перевезено на цвинтар згаданої церкви в Пармі, Огайо.

•

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ ПОКІЙНОГО

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в слідуючих церквах:

СВ. ЙОСАФАТА на Пармі, Огайо, 18-го грудня 1981 року, о год. 9-ій рано;
СВВ. АПП. ПЕТРА І ПАВЛА в Клівленді, Огайо, дня 20-го грудня 1981 року, о год. 9-ій рано,
потім — в БАЛТІМОР, в ВАШІНҐТОНІ, в РИМІ, в ЛЮРДІ в Франції і в РОВЛИНІ, Манітоба.

•

Замість квітів на могилу Покійного, просимо складати пожертви на газету „Українське Слово" в Парижі, на виховання священиків у Бразилії, або на інші громадсько-суспільні цілі.

3619 Riverside Ave., Cleveland, Ohia 44109

---

†

З волі Всевишнього, дня 28-го листопада 1981 року відійшла у Вічність

бл. п.

СТЕФАНІЯ МОРОЗ

з дому ФЕДОРЧАК

ПАРАСТАС в понеділок, 30-го листопада 1981 року, о год. 7:30 веч., в похоронному заведенні Duchynski-Cherko, 111 Yonkers Avenue, Yonkers, N.Y.

ПОХОРОН у вівторок, 1-го грудня 1981 року, о год. 11-ій ранку з церкви св. Михаїла, 21 Shonnard Pl., Yonkers, N.Y., **на цвинтар** St. Joseph, Tompkins Avenue, Yonkers, N.Y.

В глибокому смутку:

муж — РОМАН
син — ОРЕСТ
сестра — МАРІЯ
і Родина

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК
та
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в АМЕРИЦІ
мають шану запросити на

ДОПОВІДЬ

ПАВЕЛА КОЖЕЦА

з Національного Дослідчого Центру (Париж, Франція)
НА ТЕМУ:

„ДЕРЖАВНА НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА ТА ВЗАЄМИНИ МІЖ МЕНШИНАМИ В ПОЛЬЩІ"

ДОПОВІДЬ ВІДБУДЕТЬСЯ

в неділю, 6-го грудня 1981 року, о 2-ій год. по пол.
в будинку Академії, 206 Захід 100-та вул., Ню Йорк, Н. Й.

Орликівське Братство
8-го Куреня
ім. Григора Орлика

повідомляє своїх Членів, Друзів і Знайомих, що дня 28-го листопада 1981 року, відійшла, ненадійно, на Вічну Ватру,

наша Подруга Орликівка

†

бл. п. пл. сен. довір'я

СТЕФА МОРОЗ

довголітня Членка нашого Куреня.

Опечаленому Мужеві, Синові і Рідні, складаємо вислови найглибшого співчуття.

---

†

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що 28-го листопада 1981 року, на 86-му році життя, упокоїлась в Бозі

наша Невіджалувана МАМА, БАБУНЯ І ПРАБАБУНЯ

бл. п.

МАРІЯ КУСІЙ

з ДВОРНЯКІВ

ПАНАХИДА у вівторок, 1-го грудня 1981 року, о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Насевичів, 109 Іст Тейбор Рд. у Філядельфії, Па.

ПОХОРОН в середу, 2-го грудня 1981 р., о год. 9-ій ранку з того ж заведення до церкви Благовіщення ПДМарії, Мелровз Парк, а звідтіля на цвинтар Пресв. Марії у Факс Чейсі, Па.

Горем прибиті:

ІВАННА МАЗУРОК — донька
МИРОСЛАВА ГІЛ — внучка з чоловіком ІВАНОМ
ГАЛИНА РЕЙ — внучка з чоловіком АНАТОЛІЄМ
ІВАСЬ, ДАНУСЯ І СТЕПАНЧИК — правнуки
Ближча і дальша Родина в Америці й Україні

•

Замість квітів на могилу, просимо складати пожертви на Іконостас в церкві Благовіщення.

Відбулися збори „Земляцтва Перемищини"

Дня 21-го листопада ц.р. у Ню Йорку в Українському Домі відбулися чергові (шості) загальні збори регіонального Товариства „Земляцтво Перемищина" Збора ми проводила президія—Євген Стахів, голова, та Михайло Хитра, секретар.

Після вислухання звітів Управи —голови В Качмара, секретаря М.Хитри та касира Д.Бобеляка і д-ра О. Волянського, який звітував за Контрольну комісію, учасники зборів жваво дискутували над ситуацією теперішнього положення українців у Польщі. Беручи до уваги сучасне скрутне матеріяльне положення у Польщі, а наших братів, зокрема, вирішено поспішити з моральною і матеріяльною допомогою найбільш потребуючим.

Схвалено вислати грошову допомогу 150 дол. біженцям українцям з Перемищини, які перебувають тепер у Відні, Австрія. Рівнож присутні на зборах вирішили попрохати нашу Ієрархію у ЗСА та в Канаді, щоб вона спонукала українські культурні та суспільні товариства зорганізувати якнайскоріше масову акцію допомоги нашим братам у Польщі.

„Земляцтво Перемищина"—це єдине товариство, яке вже від років допомагає нашій церкві та її вірним не тілки. в Перемищині, але й іншим землякам на різних тамошніх поселеннях. З прикрістю стверджено, що понад 200 українських родин у Криниччині не мають змоги слухати в неділі та свята у своїй церкві Богослужби у рідному обряді. На зборах виявлено, що Папа Іван Павло II найменував примаса римо-католицької церкви в Польщі архиєпископа Клемпа делегатом для української католицької та вірменської церков з правом ординарія. Ця вістка викликала різні коментарі.

На внесок голови Контрольної комісії д-ра О.Волянського уділено абсолюторію уступаючій управі. Збори вибрали нову управу в такому складі: Василь Качмар—голова, М.Хитра, мгр Р.Лапичак, Є.Стахів, Д.Бобеляк і В.Манько—члени Управи.

Товариський суд: М.Клюфас, д-р М.Прокоп і Р.Гриців, а до Контрольної комісії ввійшли: д-р О.Волянський, інж. Л.Калинич й А.Копистянський.

Вибраний голова В.Качмар подякував присутнім за участь у зборах і за вибір Управи Земляцтва і на цьому закінчено наради.

Н.Н.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Роздумування...

(Продовження зі стор. 2)

прем'єру драми в Ню Йорку. Атмосфера в залі зовсім не така. як описує її Григорій Костюк, говорячи про прем'єру в Ню Йорку („Вперше на нашому континенті", „Свобода", 18-го грудня 1980) Напруження? Так! Але не піднесення, так як було на прем'єрі. Настрій можна окреслити: „Ну, покажіть, що ви умієте !" В такій атмосфері нелегко виступати навіть досвідченим ветеранам сцени, а молодим акторам-студійцям без порівняння тяжче!

Першою на сцені появилась Ганна Семеновна у виконанні Лідії Крушельницької. Це безумовно улегшило ситуацію виконавців інших роль та цілковито настороженої атмосфери не зліквідувало. Прийшлося молодим артистам відвойовувати крок за кроком цілу першу дію, після якої серед глядачів моментально посипались коментарі...

Друга дія живіша. Маємо також враження, що хореограф Ольга Ковальчук-Івасівка зробила дуже цінний вклад у п'єсу, не намагаючися обов'язково точно відтворити модний тоді в Парижі танець апашів. Вона танком докреслила характер дійових осіб та дію. Ріта танком провокує свого чоловіка і відтягає його увагу від Сніжинки, а „всемогучий" Мулен обтанцьовує Ріту і в тому процесі проявляє усю слабість своєї ситуації: старший мужчина, який уявляє себе „неперевершеним", в більшості випадків збоку виглядає трохи смішно.

З кожною дією напруження та інтенсивність виконання роль збільшується. Молоді артисти перемагають первісне застереження глядачів. І чого ще більше можна вимагати ? Від молодих людей не можна хотіти, щоб вони так глибоко відчули свої ролі, як від артистів дозрілого віку, що „на власній шкірі" пережили не один конфлікт і не один удар долі. Виступ студії у Вашінгтоні був може несподіваним, та безумовно цінним поширенням досвіду молодих артистів, виступи яких напевне інакше сприймали глядачі „їхнього" Ню Йорку.

Поза цими загальними враженнями не маємо наміру аналізувати окремі ролі та їх виконання. Зробив це докладно Григорій Костюк у вищезгаданій статті. Та наше враження від ролі Білого Ведмедя (на нашу нефахову думку та уживаючи термінів малярських) — це надто пастельний образ в порівнянні з іншими ролями, виконаними більш яскравими, основними кольорами. Але може це справа не виконання, а свідомого підходу автора ? Постать Ріти недаром така кольоритно-інтенсивна. Ті, що особисто знали Винниченка, знають, що трагедією, може найбільшою, його життя був той факт, що він не мав власних дітей. Тут приходить на думку збірка оповідань про дітей „Намисто". Чи не є вона доказом великої любови до дітей Винниченка-людини ?

Роздумуючи над проблемами драми „Чорна Пантера і Білий Ведмідь", не маємо сумнівів, що вони далі є і будуть актуальні. Лиш у наші часи розв'язка їх в більшості випадків інша. Хоч і далі далеко не всі мистці готові жертвувати своєю творчою роботою для своєї родини, дружини їхні часто-густо, і не конче лиш під час родинної кризи, ідуть працювати на фабрику чи до бюра, щоб не обтяжувати мистця буденними справами. Чи Винниченкова Чорна Пантера була б здібна на таку прозаїчну розв'язку ? Очевидно, в часи, коли писана була ця драма, такими категоріями ніхто не думав. Тоді ще Мулени могли почуватися „всемогучими"....

На вашінгтонській виставі драми Винниченка бракувало одного чинника, який би ясно підкреслив значення великої роботи Лідії Крушельницької. Цим чинником була присутність Олімпії Добровольської, про що пише Г.Костюк у своїй статті про прем'єру в Ню Йорку. Олімпія Добровольська грала ролю Сніжинки у київській прем'єрі драми 1917 року . Зі студії під проводом її та Йосипа Гірняка вийшла Лідія Крушельницька і продовжує цю роботу. Яка шкода , що в рамках вищезгаданої студії не можна було поставити „Чорну Пантеру і Білого Ведмедя" з Лідією Крушельницькою у ролі Ріти !

Лідія Крушельницька протягом років передає молодій ґенерації своє мистецтво і свій досвід. Чи побачимо ми ще четверту ґенерацію у розвитку нашого еміґраційного театру ? Чи знайдеться серед молодих акторів хтонебудь, хто перебере традицію студії і буде вчити молодих людей нашої мови, дикції, драматичної літератури ? Все це покаже будучність. А покищо, інтенсивна реакція на драму Володимира Винниченка — це доказ актуальности його твору і найкращий подарунок у 100-ий рік його народження.

У Вашінґтоні ж ще тиждень після вистави дзвонили телефони: „про", „проти", „за", „як можна", „як надзвичайно", „неможливо", „негайно", „обов'язково", „в цю мить"...

О.Вікул

Каліфорнія збагатилась українською професіональною силою

Д-р П. Фещенко-Чопівський

Цією зразковою молодою силою є доктор Петро Фещенко-Чопівський, син доктора медицини Юрія та Софії Фещенко Чопівських, внук Константина Клепачівського, колишнього директора Українського Державного банку, та внук Марії Клепачівської, колишнього урядовця Генерального штабу Української Армії, що тепер мешкають у місті Зайоні в стейті Іллиной.

В 1974 році Петро Чопівський з визначеннями закінчив Принстонський університет, у якому він концентрувався на біології та на слов'янських науках. В тому університеті П.Чопівський написав свою дипломну працю і став членом організації „Сіґма Кай" та був запрошений виголосити свою дипломну працю.

На протязі своїх університетських студій П.Чопівський мав цілий ряд надзвичайних успіхів. У першому році навчання медицини він одержав премію імени великого науковця-медицини Вілліяма Бомонта за виконання оригінальної лябораторної праці з ділянки репродуктивної фізіології. Варто ще згадати, що доктор П.Фещенко-Чопівський одержав стипендію на подорож до СССР для поглиблення своїх студій.

Д-р П.Чопівський урочисто закінчив студії медицини в Джордж Вашінґтон університеті у Вашінґтоні 26-го травня 1978 року, одержавши диплом доктора медицини.

Доктор П.Чопівський вибрав собі як спеціалізацію родинну медицину і практикує її у шпиталі Каліфорнійського університету на становищі асистент-професора родинної медицини, а також провадить наукову працю в цьому ж університеті.

Крім своїх надзвичайно талантовитих здібностей у науці, д-р П.Чопівський обдарований глибокою інтелектуальністю, доброзичливістю і винятково лагідним характером.

Д-р Петро Чопівський вихований у християнській родині, тому він, сприйнявши християнські засади своїх батьків, живе релігійно-духовим життям та належить до Української Православної Церкви, дотримуючись всіх приписів нашого церковно-релігійного життя.

Як відомо, його сестра, Лідія Фешенко-Чопівська була обрана „Міс Союзівкою" на 1982 рік.

Г.С.

Зустріч колишніх учнів Авґсбурґської гімназії

Перша зустріч колишніх студентів Авґсбурґської гімназії відбулася 3-4-го жовтня ц.р. на оселі ім.Олега Ольжича в Лігайтоні, Па. Зустріч була присвячена директорові Авґсбурґської гімназії А.Штефанові. Організаторами зустрічі були колишні учні восьмої кляси, останнього матурального випуску, а найбільше праці вложили О.Громоцький, К. Штефан-Чедар і І.Мухин. Учасники зустрічі прибули з різних сторін Америки, а найбільшою радістю для всіх був приїзд товаришки з Австралії.

Офіційне відкриття відбулося в 7-ій год. вечора. О. Громоцький відкрив зустріч, привітав присутніх та попросив вшанувати однохвилинною мовчанкою пам'ять професорів і студентів які відійшли у вічність.

Після спільної молитви, яку провів Т.Орел, найбільш зворушливою точкою програми був привіт директора Штефана, переданий на тасьмі. Директор Штефан привітав своїх колишніх учнів, називаючи їх поіменно, та пригадав надзвичайні шкільні роки цієї кляси та побажав всім веселої зустрічі.

Після вечері учасники вимінювалися спільними враженнями з минулого в надзвичайно товариській атмосфері. І так весело зустріч при танцях і співах продовжувалася до пізньої ночі.

Ця перша наша зустріч була дуже успішна і залишиться в пам'яті на все життя. Управителям оселі ім. Олега Ольжича в Лігайтоні складаємо найщирішу подяку за їхню гостинність.

До побачення в 1982 році!

Присутні

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ДЖОЕН Т. ОЛЬШЕВСЬКА, член УНС, Відд. 394 Т-ва св. Володимира в Мава, Н. Дж. Померла 15 червня 1981 р. на 56 р. життя. Нар. у 1925 р. Членом УНС стала у 1944 р. Залишила у смутку шестеро дітей: Верна, Данило, Христина, Аліція, Павло, Михайло і двох братів і двох сестер. Похорон відбувся 15 червня 1981 р. на цвинтарі Дарлінгтон в Мава, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
М. Романик

МАРІЯ СОКОЛІВ, член УНС Відд. 94 Т-ва ім. Маркіяна Шашкевича в Гемтремк. Померла 28 жовтня 1981 р. на 60 р. життя. Нар. у 1921 р. в селі Верхній, повіту Калуш. Членом УНС стала у 1952 р. Залишила у смутку мужа Анатоля, дві дочки — д-р Маріяну і д-р Валентину Соколів і дві сестри та ближчу і дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 30 жовтні 1981 р. на цвинтарі Мт. Оливет в Дітройті.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

АННА КРУТИГОЛОВА, член УНС, Відд. 240 Т-ва ім. Е. Коновальця в Клівленді, Огайо. Померла 23 жовтня 1981 р. на 80 р. життя. Нар. у 1901 р. на Україні. Залишила у смутку чоловіка Дмитра, сина Миколу, дочку Віру і двох внучок. Похорон відбувся 26 жовтня 1981 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!
С. Воляник, секр.

ВАСИЛЬ Ф. СТЕФАНЮК, член УНС, Відд. 301, Т-ва ім. Дмитра Вітовського в Едісон — Чикаґо. Помер 18-го серпня 1981 р. на 40-му р. життя. Нар. у 1941 р. в Чикаґо, Іллиной. Залишив у смутку дружину Шерон Л. Стефанюк, батька Вілліяма, Марію Дякун, Ольгу Енчецціяно, подружжя Дж. Мілен та іншу родину. Похорон відбувся 24 серпня 1981 р. на цвинтарі Св. Хреста в Колмі, Каліфорнія.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

МИКОЛА МАЦУСЬКИЙ, член УНС, відд. 94 Т-ва ім. Маркіяна Шашкевича в Гемтремк. Помер 30 вересня 1981 р. на 70 р. життя. Нар. у 1910 р. на Україні. Залишив у смутку сестру А. Олінік. Похорон відбувся 10 жовтня на цвинтарі Св. Гробу в Southfield, Мич.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ІВАН СОНИЧ, член УНС, Відд. 161 Т-ва св. Василія в Ембридж, Па. Помер 18 листопада 1981 р. на 68 р. життя. Нар. у 1913 р. у Винбері, Па. Членом УНС став у 1941 р. Залишив у смутку дружину Розу, сина Роберта, дочку Патрицію, матір Гелену, чотирьох братів, двох сестер і двох внуків. Похорон відбувся 20 листопада 1981 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Ембридж, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

МЕЛЬНИК ВОЛОДИМИР, член УНС, Відд. 15[illegible] Т-ва ім. Л. Мишуги у Філадельфії, Па. Помер 12 листопада 1981 р. на 74 р. життя. Нар. у [illegible]лонові на Україні. Членом УНС став у 1958 р. Залишив у смутку дружину Лідію, сина Юрія, дочку Ірену і ближчу і дальшу родину в Америці і на Україні. Похорон відбувся 17 листопада 1981 р. на цвинтарі Св. Марії у Факс Чейсі, Філядельфія, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

МИХАЙЛО КАЗИМИРІВ, член УНС, Відд. 94, Т-ва ім. Маркіяна Шашкевича в Гемтремк. Помер 29 березня 1981 р. на 83 р. життя. Нар. у 1898 р. на Україні. Залишив у смутку племінниць і племінників в Україні. Похорон відбувся 1 квітня 1981 р. на цвинтарі Евер Грін — Схід у El Paso, Texas.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар